

Одеська обласна організація

Інформаційний бюлетень

№ 31

Серпень 2023 р.

**Атестація у 2023/2024 навчальному році:
відповіді на запитання**

Продовжуємо вивчати норми Положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом МОН від 09.09.2022 № 805 (далі — Положення)

Сертифікація

Чи може педагог за одним і тим самим сертифікатом пройти чергову атестацію на наступну категорію, а в наступному році — позачергову, якщо строк дії сертифіката ще не закінчився?

Ні. Сертифікацію зараховують один раз протягом строку дії сертифіката педагогічного працівника під час його чергової або позачергової атестації, що проводиться за ініціативи педагогічного працівника (п. 13 розд. I Положення).

Учитель початкових класів пройшов сертифікацію. Чи зараховувати її як атестацію і за посадою керівника гуртка?

Сертифікація встановила високий рівень педагогічної майстерності педагога як вчителя початкової школи. Одночасно цей вчитель має педагогічне навантаження як керівник гуртка. Як таку ситуацію вирішити на його користь?

Скажімо, сертифікацію педагогу зарахували як атестацію і встановили йому вищу категорію на посаді вчителя початкової школи. Щоб зарахувати атестацію і за посадою керівника гуртка, можна використати норму пункту 12 розділу I Положення. Вона визначає, що присвоєна педагогічному працівнику кваліфікаційна категорія поширюється на все його педагогічне навантаження. Необхідною умовою при цьому є підвищення кваліфікації з навчальних предметів (інтегрованих курсів), що обов'язкові для вивчення відповідно до річного навчального плану закладу освіти. Водночас не зазначено з яких конкретно навчальних предметів (інтегрованих курсів), передбачених навчальним планом, необхідно пройти підвищення кваліфікації.

Чи можна присвоїти наступну кваліфікаційну категорію, педагогічне звання вчителям початкової школи, які отримали сертифікат, враховуючи, що вони вже пройшли атестацію і сертифікацію, строки яких збігаються?

Типове положення про атестацію педагогічних працівників, затверджене наказом МОН від 06.10.2010 № 930, перешкоджало в окремих випадках у присвоєнні відповідної кваліфікаційної категорії за результатами сертифікації винятково з формальних підстав. На сьогодні підпунктом 3 пункту 3 наказу МОН № 805, який набрав чинності 18.01.2023, усунуто всі перешкоди та створено відповідну правову підставу для атестаційних комісій. Тому якщо ще не присвоїли кваліфікаційну категорію, педагогічне звання вчителю, який має сертифікат, то маєте це зробити. Цей пункт — пряма вказівка для атестаційної комісії ухвалити рішення на користь і в інтересах педагогічного працівника.

Як це зробити? Як варіант, запропонуйте педагогічному працівникові написати заяву на позачергову атестацію з доданим до неї чинним сертифікатом, зарахуйте сертифікацію та видайте з посиланням на підпункт 3

пункту 3 наказу МОН № 805 відповідне рішення атестаційної комісії щодо присвоєння наступної кваліфікаційної категорії, педагогічного звання.

Атестація за спеціальністю

та присвоєння тарифного розряду

Як діяти, якщо педагог, який викладає кілька предметів, жоден з яких не за спеціальністю, не пройшов відповідне обов'язкове підвищення кваліфікації?

Фактично є два варіанти розвитку подій, передбачені відповідно абзацом першим та третім пункту 12 розділу I Положення:

- педагогічні працівники, які мають педагогічне навантаження з кількох предметів, атестуються з того предмета, який викладають за спеціальністю. Для поширення на все навантаження необхідно пройти підвищення кваліфікації;
- педагогічні працівники, які обіймають різні педагогічні посади в одному і тому чи різних закладах освіти, атестуються за кожною з посад.

Отже, якщо умови абзацу першого недотримані (спеціальність і підвищення кваліфікації), то необхідно застосовувати абзац третій. І в цьому випадку можна провести одночасно (в межах однієї процедури) атестацію педагогічного працівника з двох і більше навчальних предметів (інтегрованих курсів, дисциплін), які він викладає, і за результатами видати один атестаційний лист, що має містити інформацію про результати атестації за кожним із таких навчальних предметів (інтегрованих курсів, дисциплін).

Чи має право атестаційна комісія присвоїти тарифний розряд?

За результатами атестації педагогічного працівника встановлюють його відповідність або невідповідність займаній посаді та:

- 1) присвоюють / не присвоюють кваліфікаційну категорію або підтверджують / не підтверджують раніше присвоєну кваліфікаційну категорію;
- 2) присвоюють / не присвоюють педагогічне звання, підтверджують / не підтверджують раніше присвоєне педагогічне звання (у разі наявності).

Це визначено в пункті 3 розділу I Положення.

Педагогічним працівникам, посади яких не передбачають присвоєння кваліфікаційних категорій, за результатами атестації визначають відповідність / невідповідність займаній посаді та у порядку, визначеному законодавством, встановлюють / підтверджують тарифний розряд.

У пунктах 7—9 розділу II Положення, де йдеться про повноваження атестаційних комісій всіх рівнів, немає згадки про присвоєння безпосередньо ними тарифного розряду, тому «порядком, визначеним законодавством» залишається порядок, визначений наказом МОН від 26.09.2005 № 557 «Про впорядкування умов оплати праці та затвердження схем тарифних розрядів працівників навчальних закладів, установ освіти та наукових установ», зареєстрованим у Мін'юсті 03.10.2005 за № 1130/11410.

Атестація керівника, непедагогічних працівників і позашкільників

Комісія якого рівня атестує керівника закладу освіти як учителя?

Окремі абзаци пункту 12 розділу I Положення передбачають два варіанти атестації керівників.

Загальне правило: педагогічні працівники, які обіймають різні педагогічні посади в одному й тому чи різних закладах освіти, зокрема керівники закладів освіти, які викладають предмети або здійснюють іншу педагогічну роботу, атестуються за кожною з посад.

Керівника закладу освіти, заступника керівника закладу освіти, які працюють на посаді педагогічного працівника, що передбачає здійснення педагогічної діяльності та наявність педагогічного навантаження, атестують за цією посадою у порядку, визначеному Положенням.

Керівникам закладів освіти, їхнім заступникам та іншим педагогічним працівникам, посади яких не передбачають присвоєння кваліфікаційних категорій, за результатами атестації встановлюють відповідність або невідповідність займаній посаді та встановлюють / підтверджують тарифний розряд.

Атестаційна комісія II рівня ухвалює рішення про відповідність / невідповідність керівників підпорядкованих закладів освіти займаним посадам, а також присвоєння / підтвердження кваліфікаційних категорій і педагогічних звань або про відмову в такому присвоєнні / підтвердженні керівникам підпорядкованих закладів освіти, які викладають навчальні предмети (інтегровані курси).

Отже, саме атестаційна комісія II рівня атестує керівників підпорядкованих закладів освіти як вчителів, що є логічним, бо в іншому випадку можливий варіант, що атестаційна комісія II рівня визнала невідповідність керівника займаній посаді, а атестаційна комісія I рівня в закладі проатестувала його як вчителя та присвоїла йому вищу категорію. Керівники закладів освіти, як правило, мають педагогічне навантаження і працюють як вчителі, тому логічно в межах однієї процедури атестації визнавати його відповідність займаній посаді і присвоїти відповідну кваліфікаційну категорію, педагогічне звання.

Чи можна застосовувати Положення для атестації непедагогічних працівників?

Ні. Атестація педагогічних і непедагогічних працівників — зовсім різні атестації. Працівники закладу освіти, які не є педагогічними, можуть бути проатестовані відповідно до Закону України «Про професійний розвиток працівників». Відповідно до частини другої статті 11 цього Закону категорії працівників, які підлягають атестації, та періодичність її проведення визначають колективним договором.

Чи можна атестувати працівників закладів позашкільної освіти за Положенням?

Положення поширюється на педагогічних працівників, які здійснюють педагогічну діяльність та посади яких віднесено до педагогічних, згідно з Переліком посад педагогічних та науково-педагогічних працівників, затвердженим постановою КМУ від 14.06.2000 № 963 (п. 2 розд. I Положення).

Тому якщо посада працівника закладу позашкільної освіти є в цьому переліку і він є педагогічним працівником, його атестують відповідно до Положення.

*За інформацією журналу «Практика управління закладом освіти» №8,2023р.
Упорядкувала заступник голови Оксана ПУШНОВА
тел.067654-42-26*